Empordà
26/04/2017

MEDI AMBIENT

El parc dels Aiguamolls participa en una prova pilot sobre els oms

➤ L'ACA i Forestal Catalana n'han plantat a diversos punts del país per combatre la grafiosi

CASTELLÓ D'EMPÚRIES | **REDACCIÓ**

■ L'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i Forestal Catalana han plantat a Catalunya els primers exemplars d'arbres de l'espècie om (*Ulmusminor*), resistents a la grafiosi, una malaltia que pràcticament ha fet desaparèixer els exemplars d'oms adults dels contorns dels rius de Catalunya. La combinació d'esforços dels dos organismes públics catalans ha permès completar una primera fase de proves de plantació que servirà per avaluar l'adaptació i el creixement de 250 oms a diferents sòls fluvials i diferents graus de disposició d'aigua i que es preveu continuar si es produeixen més cessions. Els indrets escollits per realitzar les proves han estat el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, entre altres.

Es tracta d'arbres procedents de 4 clons d'oms que després d'anys de selecció, de millora de genotips i d'assaigs en laboratori han demostrat amb garantia la immunitat a la malaltia. Aquests arbres s'han multiplicat a través de reproducció vegetativa i obtingut petits arbres. Aquesta via obre expectatives optimistes per a poder recuperar amb èxit la vegetació arbòria en galeria a les zones més seques del riu i llocs deltaics on ara no hi ha vegetació.

Els oms han estat cedits per la Direcció General de Desenvolupament Rural i Política Forestal del Ministeri d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Medi Ambient, procedents del Programa espanyol de conservació i millora dels oms ibèrics.

Els primers oms plantats per la Generalitat. EMPORDÀ

Espècie d'arbre de transició

L'om (*Ulmusminor*) és una espècie típica del bosc de ribera mediterrani, la peça clau que ocupava generalment l'espai de transició entre el bosc més humit en galeria de les riberes i el bosc propi de la zona o conreu. Precisament és la zona amb carència de restauració, la zona més complexa de restaurar i les zones que històricament han patit més antropització (curs baix del riu i delta). Aquests espais, pel clima i menor disposició temporal d'aigua durant l'estiatge, són zones on l'om té una tolerància més gran envers altres espècies plantades que no sobreviuen o no obtenen els creixements esperats.

D'ençà que l'any 1932 es van començar a detectar els primers oms afectats per la grafiosi, malaltia fúngica tramesa per uns coleòpters de la família dels escolítids, ràpidament la població d'oms adults es va reduir fins a quedar-ne pocs que resultaven resistents en major o menor grau.

Els símptomes d'aquesta malaltia es poden observar a simple vista. L'arbre presenta en general un aspecte groguenc, amb les fulles de color terrós i corbades, i amb les branques de la capçada seques. L'arbre aleshores ja no creix i generalment acaba sucumbint.

La grafiosi pràcticament ha fet desaparèixer els exemplars d'oms adults dels contorns dels rius de Catalunya

La producció d'aquests oms resistents és ara per ara reduïda, i alhora prohibida la seva reproducció vegetativa per tercers, per aquest motiu les plantacions s'han agrupat en indrets que presentaven una garantia més elevada a fi que constitueixin grups de bancs genètics que es podran pol·linitzar entre ells amb la intenció de millorar les característiques genètiques de les llavors dispersades pels voltants i alhora constituir un banc custodiat de reservori d'aquest valuós material genètic en cas que en un futur sigui permesa la seva reproducció vegetativa.

L'om és una espècie amb categoria d'amenaçada a la UICN, que aporta els fruits abans que la sortida de les fulles, fet que és d'especial interès estratègic per a la fauna. Abans de la seva malaltia, la seva fusta era abundant, fàcil de treballar, i molt resistent a estellar-se i a la putrefacció si es manté humida, per la qual cosa s'emprava en construccions navals, i antigament era la preferida per fer conduccions d'aigua.